

Dieta pripravené na školu

- V súvislosti s opatreniami týkajúcimi sa zabráneniu šírenia nového koronavírusu je vyučovanie na školách prerušené až do odvolania, blížiac sa zápisy prvákov sa uskutočnia bez ich osobnej účasti na školách.
- Niektorí z Vás však majú stále dilemu: *„dať alebo nedať svojmu dieťaťu odklad povinnej školskej dochádzky?“*
- **Ak dieťa dostatočne pripravíme pomôžeme mu úspešne zvládnuť požiadavky školy a nakoniec i výsledky budú oveľa lepšie.**

Školská zrelosť

- **dosiahnutie takého stupňa vývinu, ktorý umožňuje dieťaťu zúčastniť sa výchovno-vzdelávacieho procesu bez väčších komplikácií, najlepšie s radosťou a nadšením.**
- Pre posudzovanie školskej zrelosti sú dôležité tieto oblasti:
- Telesný a zdravotný stav,
- úroveň kognitívnych funkcií,
- pracovné predpoklady a návyky,
- osobnostná zrelosť.

Telesný a zdravotný stav

- Za orientačné sa považujú priemerné hodnoty:
dievčatá – výška: 105 až 115 cm; hmotnosť: 19 až 23 kg
chlapci – výška: 110 až 118 cm; hmotnosť: 18 a 24 kg
- Špeciálne dôležité je overiť školskú zrelosť u **predčasne narodených detí , detí s nízkou pôrodnou hmotnosťou**, u ktorých sú časté poruchy pozornosti alebo aktivity.
- Pri zmyslových alebo telesných chybách je potrebné zvážiť ich vplyv na psychický stav dieťaťa.
- Nepriaznivá býva aj častá chorobnosť dieťaťa, ktorá bráni v plynulej adaptácii dieťaťa na nové prostredie a vo vytváraní nových priateľstiev. Na výkone tohto žiaka sa môže prejavíť chýbajúci výklad novej látky a nedostatok precvičovania učiva s ostatnými.

Poznávacie funkcie

- Základom pre zvládnutie písania, čítania a počítania sú rozumové schopnosti na určitej úrovni a rovnomerný vývin v jednotlivých oblastiach poznávania. Do skupiny kognitívnych predpokladov patrí:
 - vizuomotorika, grafomotorika,
 - reč,
 - sluchové vnímanie,
 - zrakové vnímanie,
 - vnímanie priestoru,
 - vnímanie času,
 - základné matematické predstavy.

Vizuomotorika, grafomotorika

- Motorické schopnosti majú súvis so všetkými ostatnými oblasťami vývinu.
- Hrubá motorika dovoľuje deťom objavovať svet okolo nich, manipulovať s predmetmi a osamostatňovať sa. Rozvíja sa pri prirodzenom pohybe alebo športe.
- Pri nadobúdaní hygienických návykov, základných zručností ako je obliecť sa alebo stolovať, sa deti učia koordinácii pohybov. Netreba za dieťa robiť to, čo zvládne už samo a určite nie je dobré odháňať ho od domácich prác.
- Medzi hračkami detí by nemali chýbať stavebnice, skladačky, korálky, ale aj kresliace potreby, nožnice a plastelína.
- Dobre rozvinutá vizuomotorika a grafomotorika u predškolača sú základným predpokladom pre písanie.

Reč

- Na reč predškolača sú kladené v škole pomerne vysoké nároky. Dieťa musí:
 - rozumieť výkladu,
 - vedieť zdieľať vlastné myšlienkové pochody
 - a komunikovať v kolektíve.
-
- Deti s oneskoreným vývinom reči majú problémy s písaním a čítaním.
 - Predškolské obdobie je pre vývin reči zásadným, preto je potrebné rozprávať sa s dieťaťom, obohacovať jeho slovnú zásobu, čítať si alebo spievať.

Sluchové vnímanie

- Sluch má v ranom veku zásadný vplyv na rozvoj reči, ktorá súvisí s písaním a čítaním.
- Ak chceme podporiť sluchové vnímanie, je vhodné učiť deti počúvať rozprávky a príbehy, hrať sa hry na lokalizáciu a určenie zdroja zvuku, rozvíjať vnímanie hudby.
- Pri sluchovom vnímaní sa zameriavame najmä na schopnosti načúvania, rozlíšenia figúry a pozadia, sluchovej diferenciácie, sluchovej analýzy a syntézy, sluchovej pamäti a vnímanie rytmu.
- Sluch predškolača by mal byť v škole dobre vyvinutý, nakoľko s ním zásadne súvisí schopnosť dieťaťa zachytiť inštrukcie.

Zrakové vnímanie

- Vnímanie okolitého sveta zrakom je od narodenia nenahraditeľným zdrojom informácii. Ovplyvňuje rozvoj reči a myslenia, koordinácie oko-ruka, priestorovej orientácie a základnej matematickej predstavivosti.
- V školskom veku je dôležitá schopnosť rozoznávať písmená, číslice, farby a ich odtiene a tiež figúry a pozadia obrazov.
- Vnímanie zrakom možno rozvíjať úlohami, kedy deti vyhľadávajú objekty na obrázku alebo odlišujú prekrývajúce sa obrázky, posudzujú zhodu a odlišnosti dvoch obrázkov. Túto oblasť možno rozvíjať i hrami ako je pexeso, domino alebo stavanie stavebníc podľa predlohy.
- S nástupom do školy je potrebné, aby malo dieťa zrelú schopnosť rozlišovať detaily a polohy predmetov, robiť zrakové analýzy a syntézy napríklad pri puzzle.
- Zapamätávanie číslic a písmen zabezpečuje zrelá zraková pamäť.

Vnímanie priestoru

- Vnímanie priestoru sa týka nielen pojmov hore, dole, doprava, doľava, vpredu, vzadu, ale patrí sem aj chápanie a používanie predložkových väzieb (na, do, v, pred, ..) a pojmov ako ďaleko, blízko, prvý, posledný. Tento predpoklad sa takisto premieta do čítania, písania, matematiky, geometrie, orientácie na mapách a telesnej výchovy.
- Pre rozvoj vnímania priestoru u predškolača je prospešné napr. pomenovávanie miesta pri činnosti – vonku, na obrázku, doma.

Vnímanie času

- V škole je dôležité vnímanie času najmä pre správny odhad trvania naplnenia určitej úlohy a pre adekvátne rozvrhnutie síl.
- Dieťaťu môže pomôcť lepšie sa orientovať v čase pomenovávanie dejov a činností typických pre určitú časť dňa alebo týždňa. Rozprávame sa s dieťaťom o tom, čo sa robí ráno, čo najprv, potom, včera, zajtra alebo nakoniec.
- Vnímanie času u predškolača je teda ďalším podstatným ukazovateľom školskej zrelosti.

Základné matematické predstavy

- Vytvoreníu matematických číselných predstáv predchádzajú predčíselné predstavy. Najskôr dieťa dokáže porovnávať (malý-veľký, krátky-dlhý), neskôr je schopné triediť podľa druhu (ovocie, oblečenie), podľa tvaru alebo veľkosti. Postupne sa dieťa učí triediť aj podľa viacerých kritérií (veľký žltý kruh) a vie určiť, ktorý z objektov do skupiny nepatrí. Dôležitou fázou je zoradovanie podľa veľkosti (malý-väčší-najväčší) alebo množstva (menej-viac-najviac).
- Pre správny rozvoj matematických predstáv je dôležité začať pracovať s konkrétnymi predmetmi a až neskôr s obrázkami, pomáhajú hry ako domino alebo človeče, nehnevaj sa.

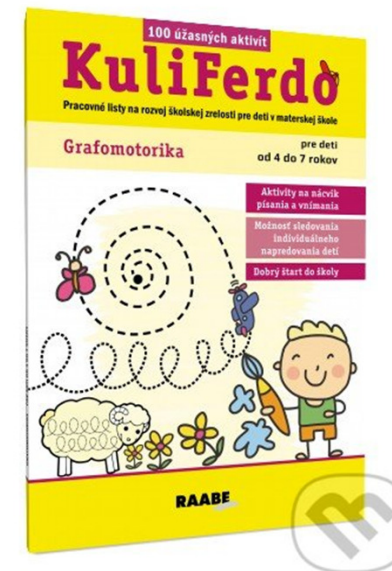
Pracovné predpoklady dieťaťa a jeho návyky

- Základom pre rozvoj každej oblasti poznávacích schopností je záujem o učenie. U dieťaťa musí byť vyvinutá:
 - schopnosť koncentrovať sa,
 - zmysel pre povinnosť a
 - zodpovednosť.
- Aj keď niektoré deti vedia celkom dlho udržať pozornosť pri hre, ktorá ich zaujala, problémom býva zámerná pozornosť. Dieťa sa rýchlo unaví, stráca záujem, odbieha, strieda rôzne činnosti a pritom sa poriadne nesústredí na nič z toho, čo robí.
- Od školáka sa pri prechode od jednej činnosti k druhej a pri vypracovávaní úloh vyžaduje určitá miera samostatnosti. Práceschopnosť žiaka súvisí s jeho centrálnou nervovou sústavou, zrelosťou osobnosti a spôsobom výchovy.
- U detí treba pomaly a nenásilným spôsobom rozvíjať zámernú koncentráciu pozornosti. Učiť ich dodržiavať pravidlá (pri hre), zadávať jednoduché úlohy (uprac hračky), prebúdzajú záujem o rôzne činnosti (ručné práce) a postupne pridávať cvičenia z detských časopisov alebo pracovných zošitov.

Osobnosť dieťaťa

- Osobnosť dieťaťa zrelú na nástup do školy ťažko presne vyjadriť, pretože každé dieťa je iné. Po príchode do školy sú na dieťa kladené vysoké nároky, ako v oblasti emocionálnej, tak i v sociálnej. Od dieťaťa sa očakáva istá miera emocionálnej stability, veku primerané zvládanie emócií, sebaovládanie, odolnosť voči frustrácii. V tom, ako reagujú na neúspech alebo sklamanie sú medzi deťmi veľké rozdiely.
- Sociálna vyspelosť sa prejavuje najmä v schopnosti začleniť sa do kolektívu a komunikovať v ňom, odlúčiť sa od rodiny, rešpektovať cudziu autoritu a spolupracovať s ostatnými. Tieto schopnosti možno u dieťaťa rozvíjať podporou kamarátskych vzťahov, poukázaním na alternatívnu vidieť svet očami druhého.
- Veľmi dôležité sú v škole pravidlá slušného správania (pozdraviť, požiadať, poďakovať).
- To, ako osobnosť dieťaťa obstojí v novom školskom prostredí závisí od miery jeho samostatnosti. Tá sa formuje od narodenia dieťaťa. Preto je dôležité vždy venovať dieťaťu pozornosť, prijímať ho a chápať jeho potreby.

- Inšpiráciu pre prácu s dieťaťom na zvýšenie jeho pripravenosti na školu, je možné získať z mnohých pracovných listov.

- Červený súbor pracovných zošitov KuliFerdo je výnimočnou pomôckou pre pedagógov a rodičov deti predškolského veku na rozvoj školskej zrelosti.

KULIFERDO - OBSAHUJE SÚBOR ÔSMICH PRACOVNÝCH ZOŠITOV SO ZAMERANÍM NA:

- Zrakové vnímanie I
- Zrakové vnímanie II
- Grafomotorika
- Rozvoj myslenia
- Predmatematické predstavy
- Orientácia
- Sluchové vnímanie
- Pozornosť

